Telegrame din străinătate

D. Tătărăscu
în audiență la d-nii Bonnet și Daladier

Paris, 20 (Rador). — D. Gheorghe Tătărăscu, ambasadorul României, a avut Joi după amiază o lungă întrevedere cu d. George Bonnet, ministrul afacerilor străine.

D. Tătărăscu va vedea mâine după amiază pe d. Daladier, președintele consiliului de miniștri.

O parte a flotei americane
a plecat spre Oceanul Pacific

Paris, 20 (Rador).— In „La Republique" d-na Edith Bricon scrie:

O flotă alcătuită din 60 unități am. cane a plecat, pe picior de război, spre o destinație necunoscută.

Dintr'un izvor informat aflăm că această flotă se îndreaptă spre cealaltă coastă a Pacificului. Ea are drept scop să prevină un eventual atac al Japoniei în apele chineze de sud, fie în direcția posesiunilor franceze, fie în direcția posesiunilor britanice sau olandeze.

*

Washington 20 (Rador). — Grosul flotei americane a ridicat ancora, azi dimineață, plecând dela Hampton Roads (statul Virginia) la bazele sale din oceanul Pacific.

Este probabil că flota va străbate canalul Panama în cinci șase zile.

Se știe că la 16 Aprilie, din motive încă necunoscute, guvernul a anulat măsura anunțată anterior ca întreaga flotă să ancoreze la New-York cu prilejul expoziției internaționale, după importantele manevre care s'au desfășurat în marea Caraibilor, în cursul ultimelor săptămâni.

Vase de război engleze plecate dela Malta spre Gibraltar

Londra, 20 (Rador). — Agenția „Reuter" anunță din Malta că, Miercuri seara, au plecat din Malta spre Gibraltar, cuirasatul „Ramillies" de 35.000 tone, contra-torpilcarele „Grafton", „Gallant', „Active" și submarinul „Severn".

La Londra se declară că este vorba de o deplasare obișnuită, hotărită de mai multă vreme, și că bastimentele mai sus citate vor efectua exerciții de pregătire.

O pioasă ceremonie la Berlin
în amintirea Regelui Carol I al României

Berlin, 20 (Rador). — *Azi, la ora 17.30, s'a depus o minunată coroană de lauri pe placa comemorativă depe clădirea din Alte Jakobstrasse 173, unde a locuit acum 80 de ani Regele Carol I al României, ca tânăr Principe de Hohenzollern, în timpul stagiului său la regimentul de gardă din Berlin.*

La această pioasă ceremonie au luat parte între alții d. ministru plenipotențiar Gh. Crutescu, directorul protocolului din ministerul de externe, d. Fabricius, ministrul Germaniei la București, un reprezentant al ministerului de externe german, un reprezentant al ministerului armatei, membrii legației româneprecum și un foarte numeros public.

Statele Unite vor să cumpere
coloniile olandeze din America de Sud

Washington, 20 (Rador). — Senatorul Lundeen a prezentat Joi în fața comisiei afacerilor străine a Senatului o propunere tinzând la autorizarea unor negocieri în vederea cumpărării de către Statele Unite a posesiunilor olandeze depe coasta dinspre Atlantic a Americii de sud.

Senatorul Lundeen a subliniat importanța strategică a colonillor Curacao și Guyana olandeză pentru apărarea canalului Panama.

Se desmint svonurile despre o lovitură de stat la Danzig

Danzig, 20 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

In cercurile poloneze din Danzig se subliniază că toate svonurile privitoare la o pretinsă lovitură de stat în Orașul Liber sunt lipsite de orice temeiu.

In aceleași cercuri se subliniază că raporturile dintre Danzig și Polonia sunt normale.

Cum e comentat discursul d-lui Mussolini
Impresia produsă la Washington

Washington, 20 (Rador). — Corespondentul agenției „Reuter" transmite:

Comentându-se declarațiile de Joi ale d-lui Mussolini cercurile oficiale americane le socotesc ca dezamăgitoare în ce privește propunerile făcute de d. Roosevelt, dar neexcluzând cu totul posibilitatea unei cooperări.

Sunt în orice caz demne de ținut în seamă — spun aceste cercuri — declarațiile Ducelui privitoare la intențiile pașnice ale Italiei.

Se subliniia în special faptul că d. Mussolini nu respinge cu totul ideca unor conferințe, deși el a redus la minimum valoarea unor conferințe largi.

Președintele Roosevelt — subliniază cercurile autorizate — nu se gândea la conferințe mondiale pentru câteși trei chestiunile indicate de el: dezarmare, chestiunile economice și chestiunile politice. Cea mai largă conferință ar urma să fie aceea privitoare la chestiunile economice. Dezarmarea ar fi limitată la națiunile puternic înarmate, iar chestiunile politice ar urma să fie examinate numai de națiunile europene direct interesate.

Ministerul de externe crede că d. Hitler va urma în general liniile răspunsului d-lui Mussolini, dar mult mai pe larg.

Cercurile politice engleze sunt satisfăcute

Londra, 20 (Rador).— Discursul d-lui Mussolini a fost primit cu oarecare satisfacție în cercurile politice engleze, — notează corespondentul agenției „Havas", care adaugă:

Se subliniază în deosebi tonul folosit astăzi de Duce pentru a vorbi despre viitor, ton care este socotit a fi în contrast cu cel din declarațiile sale cele mai recente. Pasagiul din discursul în care d. Mussolini se referă la propunerile președintelui Roosevelt reține mai ales atențiunea.

Dacă Ducele n'a precizat felul în care puterile axei înțeleg să răspundă acestui mesagiu, se spune în cercurile politice engleze, putem totuși nota că șeful guvernului italian a ținut să afirme din nou voința de pace a Italiei și Germaniei.

Printre ziarele de Joi după amiază, singurul care comentează cuvântarea d-lui Mussolini este „Star".

Inregistrând tonul moderat al discursului d-lui Mussolini, ziarul exprimă părerea că el n'ar trebui interpretat în Anglia ca o scuză spre a se încetini sforțările în vederea constituirii „frontului păcii".

Discursul d-lui Mussolini, adaugă ziarul, ar trebui dimpotrivă să ne încurajeze a ne continua politica, căci el dovedește că singura forță care poate opri statele totalitare este voința organizată a națiunilor pacifice de a rezista la orice act de agresiune. Oricât de conciliante sunt cuvintele Ducelui, să notăm totuși că ele nu dau președintelui Roosevelt asigurările pe pace pe care le-a cerut.

Vasele de război germane
au pornit în croazieră

Londra, 20 (Rador). — Comandantul Moll, pilotul unui avion de transport olandez, a declarat Joi seara, la sosirea pe aerodromul Croydon, că a zărit mai multe unități ale unei escadre germane în marea Nordului.

Tratativele anglo-turce

Istanbul, 20 (Telor). — Ziarul „Vakit" anunță că tratativele anglo-turce pentru încheierea unei convenții între cele două țări, au dus la un rezultat pozitiv. Mai departe, ziarul anunță că se va ajunge la încheierea unor înțelegeri asemănătoare și cu alte state. Toate acordurile dintre Turcia și alte state nu vor fi însă îndreptate în contra niei unui alt stat și nu vor avea alt scop, decât apărarea independenței Turciei și a păcii.

*

Londra, 20 (Rador). — Corespondentul agenției „Reuter" transmite:

Consultările avansate între Anglia și Turcia continuă, dar știrile după cari ele ar fi ajuns în stadiul final nu par să fie complet exacte.

Se subliniază în cercurile politice că guvernul britanic a înțeles deplin atitudinea Turciei, în special în ce privește interesele ei în Balcani. Conversațiile vor fi duse mai departe, paralel cu negocierile pe care Marea Britanie le duce cu alte țări.

Conversațiile cu Moscova avansează.

Pare probabil că Bulgaria și Iugoslavia nu vor intra în grupul puterilor cari țin să se asigure contra unei eventuale agresiuni.

D. Bonnet relevă însemnătatea mesajului d-lui Roosevelt
Discursul dela clubul american din Paris

Paris, 20. (Rador). — Clubul american a organizat astăzi banchetul său săptămânal în onoarea d-lui Georges Bonnet, ministrul afacerilor străine.

Au asistat numeroase personalități printre care ambasadorii Statelor Unite și Angliei și ministrul Canadei.

Luând cuvântul, d. Georges Bonnet a evocat recentul mesagiu al președintelui Roosevelt, care, în chip cu totul firesc, a reluat metoda la care au recurs toți oamenii preocupați să facă mai trainice temeliile precare ale păcii.

Ministrul afacerilor străine a adăugat: „Fără a pretinde să se reglementeze dintr'o singură dată litigiile internaționale ale căror cauze sunt atât de complexe și a căror expresie însăș rămâne astăzi atât de nelămurită, președintele Roosevelt face din non-violență punctul de raliere imediată a tuturor bunelor voințe...

Dacă glasul președintelui Roosevelt ar fi ascultat, îngrijorările imediate și precise, care apasă asupra oamenilor, ar dispărea. Faptul că lumea ar redobândi un anumit număr de securități chiar modeste ar da oamenilor o energie sporită printr'un optimism reînoit. Această energie ar da naștere la bogății și ar reînsufleți schimburile care lâncezesc. Iar prosperitatea restaurată ar face mai trainică pacea din care ar purcede. Prosperitatea și pacea se nasc una din alta, așa cum la capătul opus, mizeria și războiul purced una din celălalt.

Președintele Roosevelt știe bine că din toți factorii de război, mizeria economică e fără îndoială cea mai primejdioasă".

D. Bonnet a reamintit apoi propunerile cuprinse în mesagiul președintelui Roosevelt, care a arătat cu o limpezime hotărîtoare această evidență: non-violența și acordurile economice și de dezarmare sunt interdependente.

„Acest mesagiu, a încheiat d. Bonnet, a întâmpinat adez-unea deplină a guvernului și poporului francez. Jertfele poporului nostru și politica guvernului său n'au alt scop decât să salvgardeze demnitatea națiunilor și oamenilor. Franța a desfășurat totdeauna în război mari virtuți. Ea este puternică și o știe. Franței nu i-a lipsit niciodată curajul. Dar ea știe că violența complică problemele pe care crede că le rezolvă. Iată dece spunem împreună cu Erasm ca cele mai mari onoruri să fie păstrate Domnitorilor cari, datorită indemânării și măsurilor ce vor fi luat, vor înlătura războiul și vor restabili pacea lumii. Fie păstrate aceste onoruri celor cari folosesc toate chipurile nu spre a pregăti cel mai mare număr de soldați și de mașini de război, ci spre a căuta mijloacele pentru a se lipsi de acestea. Prin mesagiul său recent, președintele Roosevelt merită încăodată aceste elogii".

*

Paris, 20 (Rador). — In cursul consiliului de miniștri de mâine vor fi prezentate d-lui Lebrun spre semnare mai multe decrete foarte importante.

Se crede că măsurile financiare și economice ce vor fi hotărîte Vineri vor depăși în întindere și în eficacitate tot ce s'a realizat până acum în aceste domenii.

Cercurile autorizate păstrează cea mai completă discreție asupra conținutului dispozițiilor ce urmează a fi luate. Ceeace se știe este că toate vor avea amploarea impusă de necesitățile imperioase ale apărării naționale și ele vor permite Franței să facă față sforțărilor considerabile din domeniul înarmărilor, cari sunt cerute de împrejurări.

Un nou apel la pace al Papei

Roma, 20 (Rador). — *Papa a trimis cardinalului Maglione o scrisoare în care îi cere ca în tot cursul lunii Mai, rugăciuni speciale pentru pace să fie oficiate în toate bisericile.*

Suveranul Pontif reamintește cu acest prilej că în cuvântarea de după alegeri ca și în predica de Paști a îndemnat nu numai pe catolicii din lumea întreagă, ci toate națiunile și pe guvernanții lor să urmeze sentimentele de dreptate și caritate spre a se consolida pacea trainică între popoare, pacea creștină dorită de toți.

In scrisoarea sa, Papa exprimă dorința ca rugăciunile pentru pace să fie spuse în deosebi de copii, cerând părinților să-și aducă copiii la biserică în fiecare zi, de oarece nici o rugăciune nu este mai bine primită de Christos decât rugăciunile rostite de buzele candide ale copiilor.

Acord complet intre Anglia și Turcia

Istanbul, 20 (Rador). — Corespondentul agenției Havas anunță:

Ziarul „Vakit" declară că negocierile dintre Anglia și Turcia au dus la un acord complet.

——xx⊙●⊙xx——

După vizita d-lor Teleki și Csaky la Roma

COMUNICATUL OFICIAL

Roma, 20 (Rador). — Contele Teleki, președintele consiliului de miniștri ungar, și contele Csaky, ministrul afacerilor străine, au părăsit astăseară Roma, la ora 21.40.

*

Roma, 20 (Rador). — *Agenția „Stefani" transmite următorul comunicat:*

„Contele Teleki, președintele consiliului de miniștri, și contele Csaky, ministrul afacerilor străine al Ungariei, au avut în cursul vizitei lor la Roma, mai multe conversații cu Ducele și cu contele Ciano, ministrul afacerilor străine. Aceste conversații s'au desfășurat într'o atmosferă cordială și de încredere reciprocă ce caracterizează relațiile de strânsă amiciție ce există între cele două state.

Au fost supuse unei adânci examinări chestiunile cele mai importante, și în deosebi cele din Europa centrală și dunăreană, luându-se în considerare și evenimentele mai recente și situația actuală.

S'a constatat cu satisfacție rezultatele atinse de cele două guverne în interesul unei mai mari stabilități atât în domeniul politic cât și în cel economic și s'a reafirmat hotărîrea comună de a se dirija o acțiune potrivită scopurilor de justiție și pace cari caracterizează axa Roma-Berlin.

In acest scop s'a hotărît să se desvolte în deosebi politica de colaborare cu statele amice".

Realizările Serviciului Social, la Făgăraș
Un vast program de viitor

Este cunoscut faptul că, prin desființarea fostei școli normale din orașul nostru, toate clădirile au fost date fundației culturale regale „Principele Carol", cu scopul de a se creia aci o serie de instituții cu caracter cultural.

Prima instituție pe care fundația a creiat-o aci, a fost școala superioară țărănească. Nici nu se putea găsi un loc mai bun, mai potrivit pentru această școală decât aci. In afară de clădiri, cari pot să adăpostească 300 de persoane, se găsește un teren în suprafață de 12 iugăre de teren arabil, de cea mai bună calitate, unde se poate creia o fermă model, care să servească nu numai pentru elevii țărani, ci și pentru populația rurală din ținut. Nu mai este vorba de vorbe seci, ci aci vor putea găsi exemplul viu, exemplu care să poată fi pus în practică pe lângă fiecare gospodărie.

Când această școală și-a deschis porțile, a fost asaltată de 100 de inscrieri benevole, deși nu erau locuri decât pentru 40 de inși.

Despre ceeace s'a realizat în acest interval de 3 luni, cât au durat cursurile, am avut ocazia să scriem cu altă ocazie. In ultimul timp, s'a aranjat o pepinieră model cu 5000 de pueți, care să servească atât partea practică a elevilor, cât și nevoile populației cu altoi.

De subliniat faptul că acești pueți au fost dați gratuit prin bunăvoința prefectului de județ, d. col Mircea Papadopol, care a înțeles dela început să dea un sprijin larg și neprecupețit acestei instituții populare.

In ultimul timp, s'a aranjat o frumoasă grădină model în care s'au semănat toate zarzavaturile necesare unei gospodării, însă care să fie lucrate cu mijloace reduse și în special cu inventarul agricol pe care trebue să-l aibă fiecare bun gospodar.

Noul aspect pe care l-a luat această instituție sub direcția unui priceput conducător, d. profesor Caius Urdea, este grăitor.

Tot aci, s'au făcut pregătirile necesare în vederea primirii unui număr de 150 comandanți de echipe ai serviciului social, cari vor face cursuri de inițiere, timp de 30 zile, în vederea desăvârșirii programului ce urmează să-l desfășoare în vară, prin satele noastre.

La începutul lunii Iunie, vor începe cursuri de gospodărie, cu fete țărance din județ, ca apoi să se facă alte cursuri, cu conducătorii de cămine culturale sătești din toată țara.

UN MUZEU REGIONAL

Se proectase de mult timp, organizarea unui muzeu regional. D. Valeriu Literat, profesor la liceul din localitate, în trecut fost președinte al despărțământului județean al „Astrei", azi director județean al serviciului social, a colecționat de ani de zile, mii de obiecte din tot județul, tot ce a găsit mai de preț, mai vechi și mai reprezentativ — acte obiecte, port, obiceiuri. Toate aceste obiecte, împreună cu altele donate de Reuniunea femeilor ortodoxe, prin d-na președintă dr. Eliza Grama, stăteau îngrămădite într'o sală a liceului de băeți. Prin bunătatea d-lui profesor Dimitrie Gusti și a d-lui director Apostol Culea, s'au dat în localul fundației din orașul nostru, 5 săli mari, pentru aranjarea muzeului. Nici nu se găsea un loc mai potrivit pentru acest lucru.

D. profesor Literat, un pasionat după cercetările lucrurilor vechi, prin buna înțelegere a prefectului de județ, a descoperit în arhiva prefecturii, o mulțime de acte vechi, din care unele — pe piele de câine, ce datează din secolele XVI și XVII. Toate aceste acte au fost acum triate, traduse, inventariate.

Căminul cultural orășenesc al cărui președinte este d. profesor Gh. Drazoș a luat contact cu toate fostele bresle ale meseriașilor, cu cari s'a ajuns la înțelegerea, ca acestea din urmă să cedeze toate actele vechi și documentele ce posedă, muzeului. Natural că toate aceste obiecte vor rămâne proprietatea exclusivă a fostelor bresle. Se găsesc acte din cele mai interesante, grăitoare asupra înființării și trecutului acestor bresle aci. Astfel, tăbăcarii dețin actele în original începând cu anul 1462, cismarii dela 1600, curelarii și lăcătușii dela 1632, etc.

Sunt acte de o valoare istorică de neînchipuit, cari cu timpul se puteau irosi.

Fiecare breaslă își va avea dulapul său în muzeu, unde-și va aranja cu gust, toate aceste acte.

Se lucrează fără sgomot, dar intens. Marea majoritate a populației din orașul nostru, nici nu știe despre colecționarea atâtor mii de obiecte.

Conducerea despărțământului „Astrei" din județul nostru, a ținut mai zilele trecute o ședință, cu care ocazie, a hotărît să dea din fondurile sale suma de 70.000 lei, pentru facerea mobilierului necesar muzeului.

In cursul săptămânii viitoare, se va începe aranjarea unei părți a muzeului.

Suntem în măsură a arăta că muzeul etnografic se va aranja în două săli, iar muzeul cu acte documentare și cel agricol, în alte trei săli.

O SALA DE SPECTACOLE

Orașul nostru este mereu ocolit de trupe de teatru. Aceasta pentru simplu motiv că nu găsesc aci o sală corespunzătoare, o scenă, etc. Este o singură sală „Transilvania", care este neîncăpătoare, lipsită de o scenă mobilă, acustică și nehigenică.

In localul fostei școli normale, a fost pe timpuri o magazie, care a fost în parte refăcută, cu scopul ca aci să fie o sală de spectacole.

Prin desființarea acestei școli, lucrurile au rămas baltă.

Acum, fundația culturală, prin organul său de aci, Căminul Cultural orășenesc, a luat măsurile dictate de împrejurări, pentru dunerea acestei săli în stare de funcționare. Chestiunea era lipsa de numerar.

Prin bunătatea prefectului de județ, acum s'a obținut suma de 272.000 lei, prin Ținutul Mureș, care sumă a fost pusă la dispoziție pentru refacerea acestei săli.

S'au făcut toate intervențiile necesare, ca fundația să trimită un arhitect pentru întocmirea planurilor și devizelor, pentru amenajarea acestei săli. In săptămâna viitoare se va face licitație, pentru darea în antrepriză.

AL. M.

Adunarea asociației pensionarilor publici și c. f. r. din Ardeal și Banat

Cluj, 20 Aprilie

Conducerea asociației pensionarilor c.f.r. și publici din Ardeal și Banat de sub președinția d-lui Valeriu Pop sesizată de plângerile membrilor împotriva unor măsuri dăunătoare foștilor slujbași ai statului, a hotărît convocarea adunării generale pe ziua de 7 Mai 1939 orele 4 d. a. la sediul asociației din cal Marechal Foch nr. 34.

Cu această ocazie se vor discuta măsurile de luat pentru apărarea drepturilor pensionarilor omiși din listele de naționalitate fără vina lor și luarea măsurilor necesare pentru recunoașterea dreptului de cetățeni români, a pensionarilor români etnici, fără formalități costisitoare. In afară de aceasta se va face o dare de seamă asupra activității desvoltate în cursul anului expirat și se va proceda la completarea locurilor vacante din consiliul de administrație.

Un ucenic impușcat mortal din imprudență
Nenorocirea s'a întâmplat la Diciosânmartin

Dumbrăveni, 19 Aprilie

Pe linia ferată de lângă orașul Diciosânmartin s'a întâmplat o impresionantă nenorocire a cărei victimă a fost un ucenic din acea localitate.

Copiii Gheorghe Popa, Francisc Solymosi și Ilie Mărginean s'au dus să se joace pe linia ferată nu departe de gara orașului Diciosânmartin.

Solymosi avea asupra sa un revolver calibrul 6,35 în care vârise acasă, un cartuș.

In timp ce ei se jucau a sosit la grup minorul Paul Durugy. Acesta, luând revolverul, în care știa că este un cartuș, a voit să-l descarce.

Din greșală, relatează martorii, Durugy a apăsat pe trăgaciu, iar arma s'a descărcat în abdomenul ucenicului Gheorghe Popa.

Victima a fost transportată la spitalul de stat, unde, după scurt timp a încetat din viață.

CĂRȚI NOUI

„BÂRFEALA"
Schițe umoristice de Anton Cehov, traducere de R. Donici

Unul din cei mai de seamă scriitori humoriști ruși care a trecut în rândul marilor humoriști ai lumii, a fost Anton Cehov.

Cehov, prin temperament, se deosebește fundamental de sufletul slav. Având în față experiența marilor lui înaintași, Gogol, Turgheniev, Dostoiewski, Tolstoi, în a căror operă se frământă un întreg univers de sentimente și pasiuni, Cehov a luat viața în simplitatea ei, turnând-o în tipare mici. Pe el nu l-a interesat tragedia umană luată în ansamblul ei general, nu l-a tentat adâncimea psihologică a lumii în adevăratul ei destin, căutând acolo, în depărtări ancestrale, să-i dea un sens, sau o cât de mărunță motivare.

El a găsit că, pentru a ilustra dureri omenești și aspecte ale lumii, nu e numai decât necesar să amplifici situații, ci dimpotrivă, totul se rezolvă mult mai simplu prin zugrăvirea de mici blocuri de viață prinse în anumite momente și luate tocmai în clipa când ele pot defini o mentalitate, un cusur sau o epocă.

Dar, pentruca să poți realiza așa ceva, e nevoie de o mare putere de discernământ, de un ochiu anume format care să știe ce trebue și ce nu trebue luat.

Și Cehov a reușit și aici stă secretul care l-a impus lumii întregi.

Volumul despre care ne ocupăm, „Bîrfeala", în minunata traducere a d-lui R. Donici, înmănunchiază 12 schițe din cele mai reușite ale maestrului. Spațiul restrâns nu ne îngăduie să stăruim prea mult asupra subiectelor, dar trebue să menționăm că schițele „Cameleonul", „Bîrfeala", „Opera de artă", „Răsbunătorul" și mai ales „Cronologie vie", o capodoperă a genului, sunt realizate în cea mai mare putere a cuvântului. Eroii au valabilitate pentru orice vreme și pentru orice loc. Tipuri de talia lui Serghei Capitonâci Ahineev din „Cameleonul", sau Șaramâchin din „Cronologie vie" sunt tipuri pe care oricând le puem găsi în viață și'n care, uneori, ne puem regăsi pe noi înșine.

Cartea, scoasă în editura „Vremea" se bucură de mare succes.

Bălteanu

ANCHETELE NOASTRE IN ARDEAL

Colonizările țărănești
Pe marginea ultimelor constatări asupra gospodăriei agricole, potențialului de producție și rentabilitatea plugarilor

Alba-Iulia 18 Aprilie

Anchete recente făcute în lumea satelor ne desvăluesc un material inedit, demn de a fi menționat cu toată seriozitatea. E vorba iarăși de perspectivele țărănimii, care nu ne pot fi indiferențe și actualizează probleme de o capitală importanță nu numai pentru viața satelor, ci deopotrivă pentru întreaga economie românească.

Astfel, ni se destăinuește, că în multe ținuturi ardelenești agricultura a ajuns în cerc închis — cum spun americanii Zootehnizarea gospodăriei agricole, care intră în concepția actuală diriguitoare a ministerului de resort, este limitată. Pentru foarte multe sate românești creșterea vitelor și adaptarea producției la această soluție a zootehnizării nu corespunde unei rentabilități precise. Crescătoriile, mai ales ale conaționalilor noștri sași, au luat o desvoltare așa de mare, încât concurează orice altă producție în mic, atât pe piața internă, cât și pe cea externă. Țăranii români au avut în primăvara aceasta un stoc disponibil de peste 10.000 de cornute, pe care a trebuit să-l vândă cu prețuri mediocre și sub nivelul rentabilității cultureor de cereale.

Agricultura intensivă pentru o serie de regiuni speciale nu întrunește nici ea condițiuni optime. Noi avem în satele de munte peste 150.000 de gospodării, care nu pot trece la un utilaj modern din două motive. Intâi, proprietatea este prea mică și nu suportă cheltuielile de investiție, iar în al doilea rând, este îndeobște cunoscut, că un asemenea soiu de agricultură — implicând specializarea — nu poate urca în regiunea muntoasă.

Se pune deci întrebarea ce este de făcut deoarece mijloacele de apărare și de redresare nu pot fi absente tocmai în aceste sate, care reprezintă autenticitatea românească a Ardealului și au mai multă nevoie de inițiativă și standard de viață urcat. Oameni competenți au ajuns la o idee preconizată de multă vreme de noi. Ajutorul practic și într'adevăr capabil să îmbunătățească condițiunile de viață și să sporească potențialul producției, nu poate veni decât dintr'o comasare a pământului.

O asemenea reformă trebuia făcută de mult chiar în timpul aplicării reformei agrare. Dacă se executa atunci — și bine înțeles, s'ar fi putut face în condițiuni mult mai usoare — atât țăranimea, cât și statul scăpau de o serie întreagă de probleme dificile. S'a neglijat însă, pentruca astăzi să apară de o acută actualitate și să trezească preocupări generale. Și cât de vitală este ea ne dovedește faptul că ne interesează încă din anul 1892.

Prima comasare, adică procedura prin care parcelele risipite ale proprietarilor se adună într'o tablă făcând posibilă o cultură mai rațională, s'a operat după o lege din 1870. Comasarea de atunci a fost o grea lovitură dată proprietății noastre țărănești, fiindcă proprietarii mari și mijlocii, sub diferite pretexte, favorizați de regimul de stat, au pus mâna pe terenurile cele mai fertile din hotarul satelor.

Vorbind despre această situație, credem că am lămurit însăși cheia problemei. Orice plan, oricât de fericit conceput și sistematic sprijinit prin acțiuni de stat, se isbește inițial de o repartiție deficitară a calității pământului. Nu se pot crește porci și vite de rasă cu furaje adunate dintre bolovanii munților, sau cu porumb crescut în văgăuni, cu o medie la producție de 400 kg. la jugăr. Deasemeni, nu se poate face agricultură intensivă și să obții plante alimentare de calitate în terenuri sărăcăcioase, lipsite inițial de substanțele chimice generoase ale pământului.

Ba ceva mai mult: acapararea pământurilor de calitate a continuat și după reforma agrară. Țăranii români primind fâșii risipite la extremități de hotar comunal, o bună parte dintre acestea au fost cumpărate de către conaționalii noștri.

Dar, s'ar putea obiecta, că o comasare reclamă o operație anevoioasă și îndelungată. E drept, argumentul rămâne valabil, deși el nu exclude ideea, care devine tot mai presantă. Insă, deocamdată, comasarea se poate înlocui prin colonizări țărănești.

Statul mai are suficiente rezerve de pământ în Ardeal. Alte rezerve se pot apoi creia prin proprietăți disponibile, asupra cărora statul are dreptul de prim cumpărător. Specialiștii susțin, că în condițiuni destul de ușoare, se pot coloniza anual cel puțin 20.000 țărani. In modul acesta ei ar dobândi pământ de calitate și ar fi în stare să organizeze o gospodărie agricolă într'adevăr la un nivel superior de producție.

Implicit s'ar rezolva și o problemă de natură socială. Este de presupus că orice nouă așezare țărănească întemeiată pe un plan de colonizare, va fi înzestrată cu locuințe igienice, cu unelte de muncă modernizate și cu un indice de viață substanțial ridicat, așa cum s'a plănuit de fundațiile regale și serviciul social.

Primele colonizări s'ar putea face în nordul Ardealului. Aici, după câte ni se spune, ar exista primele rezerve de pământ disponibile. Altele s'ar putea face pe Valea Muresului și Oltului.

Intrucât ar fi dificultăți în deplasarea țăranilor, deasemeni am fost asigurați că ele nu mai sunt astăzi. Procesul de proletarizare ne pune la dispoziție o massă importantă de oameni, cari ar primi bucuroși să revină la îndeletniciri agrare, acceptând colonizarea.

Iată o soluție cu perspective sănătoase; un pas important până când vom fi în situația de a rezolvat și problema comasărilor.

V. M.

Pentru d. ministru al educației naționale

Primim următoarele:

„O serie de absolvente ale școalei de gospodărie și cu practica necesară cerută de către învățământul profesional, rogă din nou pe d. ministru al educației naționale să le acorde acelaș drept, așa cum le-a acordat celorialte colege ale noastre, care s'au bucurat de aceeaș diplomă și care au intrat în examenul de capacitate.

Această serie am făcut pe lângă practica de specialitate și alți doi de școală, adică gradul II.

Cum noi suntem o serie care nu intrăm nici în vechea lege a învățământului profesional și nici în cea nouă, și văzându-ne într'o situație de inferioritate față de colegele noastre admise la examenul de capacitate, rugăm pe d. ministru să ne aprobe intrarea în examenul de capacitate, întrucât în această serie ne găsim peste 40 de candidate".

——xx⊙●⊙xx——

Cercetări
în jurul neregulelor dela fabrica de lumânări a mitropoliei Moldovei

MAESTRUL LUMANARAR MUNGIU SI COMERCIANTUL USER GRINBERG AU FOST ARESTAȚI

Iași, 20 Aprilie

D. prim-procuror Ion Palcu a cercetat afacerea sustragerii de ceară dela fabrica de lumânări a mitropoliei Moldovei, în care sunt implicați: maestrul lumânărar Vasile Mungiu și șapte comercianți și funcționari ai acestora.

S'a constatat că mitropolia a fost păgubită de cca. 1200 kg. ceară curată, adusă direct din Etiopia.

*

Comercianții Iosif Marcu, Bercu Herșcovici și Ușer Grinberg sunt vinovați că au primit ceara furată, în scopul de a dobândi foloase materiale, deși știau că ea provine din furturile dela mitropolie, și au vândut cantități egale de parafină, spre a înlocui cantitățile de ceară sustrasă.

*

Parchetul a deferit cazul cabinetului I instrucție, punând concluziuni de arestare împotriva maestrului Mungiu și comerciantului Ușer Grinberg.

Impotriva comercianților Iosif Marcu și Bercu Herșcovici și celorlalți s'a deschis acțiune pentru complicitate la furt.

Primii doi au rămas încarcerați, iar cellalți au fost puși în libertate.

STAREA TIMPULUI

BULETINUL INSTITUTULUI METEOROLOGIC CENTRAL

29 Aprilie

IN EUROPA, la ora 9: Situația atmosferică se găsește sub influența maximului barometric din Sud-Vestul Europei și a zonei depresionare din Nordul Continentului.

Perturbațiile atmosferice se deplasează în general dela Vest la Est, iuteala de deplasare fiind de 500 la 600 km. în 12 ore.

Temperatura în scădere variază între: 1 la 18 gr. în Rusia, 3 la 13 gr. pe țărmul Atlanticului, 5 la 8 gr. în Vest și Europa centrală și 8 la 19 gr. în regiunea mediteraná.

Precipitații au căzut în cea mai mare parte a Continentului.

IN ROMANIA, la ora 8: In ultimele 24 ore, timpul s'a menținut variabil, cu cerul mai mult acoperit. Precipitațiuni cu caracter intermitent au căzut în cea mai mare parte a țării. In cursul dimineții cerul s'a înseninat parțial în Vestul țării, iar în Est se menține acoperit și pe alocuri continuă să plouă.

Vântul a suflat potrivit din sectorul Nordic, iar temperatura a continuat să scadă, fiind cuprinsă azi dimineață, între 12 gr. la Constanța și 0 gr. la Predeal.

Temperatura maximă din cursul zilei de eri a atins 20 gr. la București și în câmpia țării și 6 gr. la Vatra Dornei, iar cea minimă din cursul nopții a oscilat între —3 gr. la Câmpulung Bucovina și 8 gr. la Constanța.

Presiunea atmosferică în creștere, variază între 769 mm. la Arad și 765 mm. la Ismail.

LA OBSERVATORUL METEOROLOGIC BUCUREȘTI BANEASA, ora 12: Presiunea atmosferică 768 mm Vântul dela E cu 2 m pe sec. Cerul acoperit. Temperatura 10 gr. Umiditatea 65%.

Temperatura maximă de eri 20 gr., iar cea minimă din cursul nopții 6 gr. Apa căzută 1 mm. Temperatura maximă de eri pe sol 25 gr., iar cea minimă din cursul nopții pe sol 5 gr.

——xx⊙●⊙xx——

Nenorocirea
din stația Piatra Craiului jud. Cluj

Cluj, 20 Aprilie

O groaznică nenorocire s'a înregistrat astăzi înainte de masă în stația Piatra Craiului, jud. Cluj. Săteanul Samoil Coșa, în etate de 51 ani, originar din vadul Regele Carol II, voind să se urce în trenul personal Cluj-Oradea, care era pus în mișcare, a alunecat căzând sub roțile unui vagon, care i-au tăiat ambele picioare.

In stare extrem de gravă, Samoil Coșa a fost transportat la spitalul județean din Hueđin.